

Ζαΐμη, Β. Βούλγαρη, Γ. Κωλίττη, κανένα Γκούζη, κανένα Λύττα;

..

Και τώρα έρχομαστε σ' ένα άλλο ζήτημα.

Το 'Ωδείο, λέει ο Ριζοσπάστης, δεν υποστηρίζει τους Ρωμικούς μουσικούς. Ο κ. Νάζος, λέει, δε χωνεύει τους Ρωμικούς.

Μά ο Βελούδιος, ο Μανωλάτος, ο Χωραφάς, ο Παπαγεωργίου, ο Γιαννιόπουλος, ή Θεοδωροπούλου, ή Χωραφάς, ή Βλάχου, ή Δέλλη, ή Μπουστεντούση (Γεωργακοπούλου), ο Οικονομίδης, ο Καίσαρης και τόσοι άλλοι τ' είναι; Τούρκοι ή Έβραίοι; Δε σπουδάζανε μέσα στο 'Ωδείο; Μίσαν απ' αυτό διέβγαν;

'Αλλά ξέχασα, ο ριζοσπάστης δε βλέπει σε κανένα απ' αυτούς τόση δα αξία. 'Ας είναι.

'Εχει, λέει, και ξένους καθηγητές. Τι ήθελε τάχατες να κάνει ο Νάζος; Να πάρη, λέει ο ριζοσπάστης, τους δικούς μας.

Ποιούς δικούς μας; Δεν είπε και στον Καλομοίρη και στο Λαμπρινό και στον Καζαντζή και στον Κουλούρη και στο Λαυράκη να μείνουν καθηγητές στο 'Ωδείο; Κανένας όμως απ' αυτούς δε δέχτηκε. Και δε θα είσανε αλλήνοι καλλιτέχνες; Αμα δεχόντουσαν. Γιατί σε τόπο που υπάρχουν τέτοιοι ριζοσπάστες δεν μπορούν να ζήσουν καλλιτέχνες και όταν μάλιστα οι καλλιτέχνες αυτοί λέγονται Καλομοίρηδες και Λαμπρινοί.

Το γιατί δεν πήρε το Γ. Λαμπρινό ξέρω και γώ ποιόν άλλον, δε θα πη πως είναι μισέλληνας ο κ. Νάζος. 'Αν τους έπαιρνε, τότε θα έδειχνε πως είναι μισέλληνας, γιατί οι άνθρωποι αυτοί μπορεί να είναι χρυσοί και αξιοί για κάθε άλλη δουλειά, δεν είναι όμως και για μουσικοί. Να τους πάρη λοιπόν και να τους βάλη να στραβόσουν τους μαθητές, θα έδειχνε τότε και μανάχα τότε, πως είναι μισέλληνας.

..

Και τεντώνει το λαιμό του σαν κόκορας που θέλει να φωνάξη ο ριζοσπάστης και λέει:

Μά στο 'Ωδείο οι μνηστήδες μαθαίνουν Γερμανική μουσική, ενώ έπρεπε να μαθαίνουν Ιταλική, γιατί ο χαρακτήρας ο δικός μας μοιάζει πιο πολύ με τον Ιταλικό χαρακτήρα.

μελάχροινος και όμοιος, σαν κάποια φρούτα μελοστάλαχτα που λιώνουν ως τους άγγιζουμε τα χείλια. Τα στήθια της σκλερύνει κάτω από τη ρόμπα της, άνησυχά. Κάτι γλυκότατο έσταξε στην ψυχή του Ορέστη. Τα στήθια της. Πόσον καιρό είχε να δει τα στήθια της; Και τις άπαλμες των χειρών του γκργαλοδσε ή ανάμνηση της στρογγυλάδας τους...

(—'Ω! πώς μοιάζουνε τα στήθια της με χνουδωτά, ζευγαρωτά ροδάκινα, που κρύφτουνται κοκκινίζοντας από ντροπή κι ωριμότητα σε κάποια μουσική, βαθύηχοτη γωνιά μερισμένου περιβολιού!..)

Και δε βάζαζε πιά κι άπλωσε το χέρι του τρεμάμενο (σά να το άπλωνε πρώτη φορά άπάνω της) κι άρχισε σεστό κι άπαλότητα να χιδεύει τα μαλλιά της Χρυσούλας.

'Εκείνη σώπαινε. Τρεμάμενη. Κκι ξαφνικά, χωρίς να το θέλει, χωρίς να μπορεί να κρατηθεί, ξέσπασε σε κλάμα.

— Σώπα...σώπα, Χρυσούλα.

— 'Ορέστη μου! 'Ορέστη μου!

Είτανε χλωμή, πετάχτηκε άπάνω, μά δεν μπόρεσε να σταθεί κ' έπεσε στον καναπέ. Τα γό-

'Αξιος ο μισθός του. Τη στιγμή που οι Ιταλοί, που έχουνε δική τους μουσική, που βγάλανε δασκάλους στη μουσική σαν τον Παλεστρίνα, το Ροσσίνι, το Δονιζέτι και τόσους άλλους, άνοιγουνε τα χέρια τους κι άγκαλιάζουνε τη Γερμανική μουσική, τη μουσική της άρμονίας και της μελωδίας της λεπτής, την άληθινή μουσική, τη στιγμή που οι νέοι δασκάλοι, από το Μπέρτο έσχυε το σημερινό Πουτσίνι, γεμνίζουσε στις σύνθεσές τους, γιατί καταλάβαινε πως μουσική άληθινή δεν είναι κείνη που διευτώνεται στο αίστημα, αλλά στο πνεύμα, τη στιγμή που όλος ο κόσμος βγάζει με σεβασμό το καπέλλο του μπρός στην Ιεροτελεστία που γίνεται κάθε χρόνο στο Μπαυρόιτ, τη στιγμή που η Γερμανική μουσική έδιωξε και από την όπερέττα έκτομα τη Γαλλική και την Ιταλική, βγάνει ο Ριζοσπάστης στην 'Ελλάδα και λέει τί; Να συβλιστούν όλοι μέσα στο 'Ωδείο γιατί μαθαίνουνε τον κόσμο Γερμανική μουσική.

..

'Εχουμε επανάσταση; Ζητάμε τον καθαρισμό; Δι' θά τον πιτύχουμε ποτέ, α' δεν άρχισουμε από κάτι τέτοιους ριζοσπάστες.

Θ. Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕ ΠΙΑΝΟ

Τυπωθήκανε στη Λειψία και που-
λιούνται στα γραφεία του «Νουμά».

α') ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΛΑΚΑΣΗ:

- 1) Στην ά έμνη καρφωμένα . Δρ. 1.—
- 2) Τραγουδάκι » 1.—
- 3) Στη νήσο πέρα ο πύργος της 'Αθώ-
ρητης » 1.—

β') ΠΟΙΗΤΗ ΑΔΕΣ. ΠΑΛΛΗ:

- 4) Μολιδιατίσσα Δρ. 1.—
- 5) Μισιριώτισσα » 1.—
- 6) Ρουμελιώτισσα » 1.50
- 7) 'Αφροδίτη » 1.50
- 8) Χαίστε χυρδε » 1.—
- 9) Μικρούλα » 1.50
- 10) Στον 'Εποπα (μαλλιάρικά Πόπ!) Χαρίζεται.

'Όλα μαζί ένας τόμος δρ. 5.

νατά της λύσανε από τον τρόπο κ' ή καρδιά της λιγωνότανε από τον πόνο κι από την εύτυχία. Είχε πέσει πίστομα άπάνω στον καναπέ ο 'Ορέστης γο-
νατισμένος μπροστά της την άγκαλιάζε από τη μέση κ' εκείνη άφηνε τα μάτια της να τρέχουνε εύ-
τυχισμένα. Καί μια γλυκότατη τρεμούλα σειούσε το κορμάκι της. Κι ο 'Ορέστης πήρε τα χέρια της τα μικρούλα, τ' άγισ, τα κρένικα και τ' άστριζε άπάνω στα μαλλίγνια του κ' έπειτα τα φιλούσε σιγά σιγά, χωρίς θόρυβο, στις άπαλμες του. Κ' ή Χρυσούλα σώπαινε κ' ήσύχαζε, σήκωσε τα μάτια της και κύ-
ταξε τον 'Ορέστη και χαμογέλασε. Αυή δάκρια με-
γάλα κρεμόντανε ακόμα στις άκρες των ματιών της και τρεμποκίζανε κι αυτά και γελούσανε, σά δροσούλα.

— Πόσο είσαι καλός. Πόσο είσαι καλός, 'Ορέστη μου...

'Η ψυχή της όλη μοσκοβολούσε κ' έκλαιε σαν περιβόλι, ύστερα από βάρβαρες και ξαφνικές χυνο-
πωριάτικες μπόρες. Μια έλπίδα άπέρχοντη γλυκο-
σφιχτόζωσε την ψυχή της, σαν ούρανό τόξο.

— Πόσο είσαι καλός. Πόσο είσαι καλός, 'Ορέστη μου!

'Απόξω από το παραθυρο μερικά δέντρα ύψω-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την 'Αθήνα Δρ. 8.— Για τις 'Επαρχίες Δρ. 7

Για το 'Εξωτερικό Δρ. 10.

Για τις 'Επαρχίες δεχόμαστε και τρέμνες (2 Δρ. την τρι-
μήνια) συντρώες.

Κανένας δε γράφεται συντρώτης α' δε στείλει μπροστά τη συντρώη του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάσκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια 'Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχί-
δρομου ('Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός ύπόγειου Σιδη-
ροδρόμου 'Ομόνοια), στο κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαυ-
τεία), στα βιβλιοπωλεία 'Εστίας Γ. Κολάρου κα-
Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτο-
ρεία των 'Εφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπω-
λείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

'Ο «Στρ. Σύνδεσμος» και το Κεφάλαιο—Οι
κοινωνιολόγοι—Οι δικοί μας στο «Σύνδε-
σμο»—'Ο κος 'Αμβρόσιος της Λάρισσας.

ΤΟ άρθρο του «Στρ. Συνδέσμου» που δημοσιεύ-
τηκε στο «Χρόνος» της Τρίτης τελιώνει έτσι:

«Όταν λοιπόν προσεχώς από των σπληνών
τούτων αποδειχθή τί κατεργάσατο και τί
κατεργάζεται το Κεφάλαιον και όποιος αλη-
θούς καταστροφής έγένετο πρόξενος, τότε έλ-
πίζομεν να πεισθώ ο 'Ελληνικός λαός ότι δεν
τελεί υπό Συνταγματικών πολιτευμα και δεν
διοικείται αντιπροσωπευτικώς, αλλά στενά-
ζει υπό το Κεφάλαιον και διοικείται κατά
την βούλησιν και το συμφέρον του Κεφαλαίου
τούτου, όπερ έκπροσωπείται παρά Τραπεζών
και 'Εταιριών και διδεν Βιομηχανιών».

'Ο παράγραφος αυτός έρχεται να επικυρώσει όσα
είπαμε στο περασμένο φύλλο για το έργο του «Στρ.
Συνδέσμου», που άρχίζει τώρα τελευταία κάπως
ν' άπλώνεται σε άνοιχτότερους όρίζοντες. Δηλ.
κείνοι που κάμανε την επανάστασιν βλέπουνε και
βριόκουνε σιγά σιγά πως ή άδηομή της κακοριζι-
κιάς μας δεν είναι μοναχά το πως δεν έχουμε

νόντανε τόσο πράσινα, τόσο πράσινα, που δινανε
την έλπίδα στην καρδιά της πως θα ξαναθίσει
πάλι. 'Ενα άγεράκι βραδινό έμπαινε μέσα κι άπα-
λοφούσκωνε τις κουρτίνες. Μια καλοσύνη ταπεινή
έσταξε από τον ούρανό στα δέντρα, στις στήγες των
σπιτιών, στα μάτια, στα δάχτυλα. 'Ο 'Ορέστης
κύταξε το στόμα της Χρυσούλας τ' άχτυλιδωτό
και γλυκομίλητο.

Κ' εκείνη είτανε μια τρεμούλα όλη. 'Εκρυψε
ανάμεσα στα γόνατά της ο 'Ορέστης το πρόσωπο,
κ' εκείνη προσπαθούσε να τότε σηκώσει και να του
λευτερώσει το κεφάλι και να φράξει με τα χεράκια
της το στόμα του, μην τύχει και πεί ο Πολυαγα-
πημένος κανένα γλυκό λόγο και πεθάνει από τη
χαρά της ή Πολυαγαπημένη.

— Συχώρεσέ με, Χρυσούλα μου. Συχώρεσέ με...
Σ' άγκυρώ!

Πετάχτηκε άπάνω ή Χρυσούλα τρομαγμένη.

— Σώπα! Σώπα! Μ' έπείθινεις!

Τόσον καιρό τώρα διφολαχταρούσε λίγα γλυκά
του λόγια και τώρα που τάβλεπε πλημμύρα ν' άνα-
φοούν στα χείλια του και να θέν να ξεχυθούν μπρο-
στά της, ένας φόβος βρήκε την κατασκέπασε κ' ή-
θελε να φύγει, να φύγει και δεν μπορούσε.

στρατό και στόλο, μα και κάτι άλλο που πρέπει να το ζητήσουμε άλλου, σε βαθύτερες και όπωσδήποτε γενικότερες πηγές. Κι αρχινήσανε να ψάχνουνε και με το ψάξιμο θα βρεθεί στο τέλος ή ρίζα του κακού.

Σήμερα, μ' αυτόνε τον παράγραφο, που είναι ένας είδος προκήρυξη, τη βγάζουν από τα στρατιωτικά σύνορα την επανάσταση, τη γενικεύουν, σηκώνουν τη σημαία της κοινωνικής επανάστασης.

Καρτερούμε τώρα να δούμε α θα κάμουν δ, τι μάς τάζουν κι α δε μείνουν κούφιας φοβέρας τα λόγια τους.

*

ΜΑΣ δείχνει και κάτι άλλο παρηγορητικό αυτός ο παράγραφος. Πώς μέσα στο «Στρ. Σύνδεσμο» υπάρχουν και κοινωνιολόγοι. Και οι κοινωνιολόγοι αυτοί δεν κοιμούνται, μα δουλεύουν. Και δουλεύουν αποτελεσματικά. Και ζητάνε κάτι να κάμουν, κάτι να πιτύχουν. Και θάν το πιτύχουνε.

Ο «Στρ. Σύνδεσμος» το δήλωσε δημοσφύγυρα από την αρχή αρχή. Δεν μπορεί νάν τα ξέρει όλα, δεν μπορεί να προβλέψει για όλα. Και κάλεσε όλες τις κοινωνικές τάξεις κι όλα τα επαγγέλματα σε συνεργασία. Οι κοινωνιολόγοι ακούσανε το κάλεσμα του και τρέξαν. Και νά, σήμερα με ποιόν τρόπο μάς φανερώνονται.

*

ΩΣΤΟΣΟ μέσα στο «Στρ. Σύνδεσμο» υπάρχουν κι άλλοι δικοί μας, και μάλιστα από κείνους που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Ακούσατε όμως ως τώρα λεζούλα γι' απλούστεμα γλώσσας και γι' αναμόρφωση Παιδείας;

Η βουδεμάρ' αυτή δε δικαιολογείται αλλιώς: «Η θα φοβούνται να πουνε τη γνώμη τους ή θα καρτερούνε την άρδρα τους για να μιλήσουν».

Αν είναι το δεύτερο, δε βιάζεται και τόσο. Καρτερούν αυτοί, τους καρτερούμε κι εμείς. Μα αν είναι το πρώτο, βάλ' του ρίγανη. Οι δημοτικοί στάδες που επαναστατήσανε χρόνια και χρόνια πριν το συλλογιστούν καν ακόμα οι α ξιωματικοί να βγούνε στο Γουδί, είναι απελπιστικό να βουδαιούνται και να κάθονται με σταυρωμένα τα χέρια σήμερα που και τα πιο συντηρητικά στοιχεία της χώρας κοινοούνται και δείχνουν πως κάτι κάνουν κι αυτά.

*

Ο ΔΕΣΠΟΤΗΣ λοιπόν της Λέρισσας, ο κύρ 'Αμβρόσιος, επαναστάτησε κι αυτός και φοβέριζε πως θα ξεσκεπασί απλута του κλήρου μας, και θα ζητήσει την «εκαθάριση» της εκκλησίας, και θα κάμει και θα δείξει.

Πολυκαλά. Να τον ακούσουμε και το Σεβασμιώτατο. Μα οι πρώτες κραυγές του δε μάς ενθουσίασανε και τόσο. Μας πεινότησε πως πρώτος ή άφεντιά του άφορσε τα μεταφρασμένα Βαγγέλια και «διδέ» το μεγάλο έθνικό κίνημα. «Επειτα, λέει, από τότε ή Μητρόπολη που είναι όργανο της Αύλης (που είναι κι αυτή Σλαβικό όργανο!) τον πολεμάει με λύσσα και ζητάει νάν τον βγάλει από τη μέση! Δηλ. ο Σεβασμιώτατος μιστριωτίζει έλεεινά».

— Σώπα! Σώπα! Με πεθαίνεις!

«Απλώσε το χέρι της το φιλντινέιο να του φράξει το στόμα. Κι αυτός τ' άρπαξε και το γλυκοφιλούσε κ' έλεγε:

— Όχι, Χρυσούλα, άφηνε... Η καρδιά μου πνίγει με! Όλα σου τα μαρτύρια τα ξέρω. Την καλοσύνη σου, την αγάπη, το έλεος.

— Σώπα! Σώπα! Με πεθαίνεις... Έγώ μια λέξη περίμενα. Και τώρα... Όχι! Όχι! μη μου μιλείς τόσο γλυκά. Θα σπάσω από το βάρος της χαρής... Ορίστη, λυπήσου με!

— Φάνηκα σκληρός. Τσακίστηκε ή ζωή σου μέσα στα χέρια μου... Συχώρεσε με...

Μαζούτηκε ή Χρυσούλα τώρα άπάνω στα γόνατα του Ορέστη και μια ανάγκη ακατανίκητη τήνε κυρίεψε να υποταχτεί, να σκύψει, να γενει μι κρούταικη και να χαθεί μέσα στην άγκαλιά του Ορέστη σάν κούκλα. Έχεις πλεγμένα γύρω στο λαιμό του τα μπράτσα της και του μιλούσε κι όλο της το κορμάκι απαρτάριζε από την πολλή χαρά. Ένας πυρετός φλόγιζε το αίμα της και τα δάχτυλα και τα λόγια. — Σ' αγαπώ! Τι μέ μίλει πως με ρήχεις κάτω και με τσαλαπατείς και με πεθαίνεις; Έρτά μαχαίρια άπάνω στην καρδιά μου ή

Κ' ένας άθρωπος που μιστριωτίζει δεν μπορεί να κάμει επανάσταση. Είναι το ίδιο σά να βγει αύριο (και, θαρρούμε, βγήκε κιόλας) ο Μιστριώτης και να πει πως θα πολεμήσει το σχολαστικισμό.

Για να μάς πείσει ο κύρ 'Αμβρόσιος πως α λ η θ ι ν α επαναστάτησε, έπρεπε να μάς δηλώσει πρώτα τάκολουθ:

1) Πώς άσκημα έκαμε νάφορσει τα μεταφρασμένα Βαγγέλια και πως όσα είπε τότε για Σλαβούς, για ρούθλια και γι' Αύλικες μηχανορραφίες είνανε καλοκόβια και

2) Πώς είναι έτοιμος, για να γίνει σωστή ή «εκαθάριση» της Εκκλησίας, να παρτιτθεί πρώτος ή άφεντιά του από το δεσποτισμό.

Το δεύτερο που του ζητάμε είναι λίγο σκληρό, μα δεν έχει να ζημιωθεί τίποτε. Αν άποδειχτεί, ύστερ' απ' αυτά που λέει πως θαποκαλύψει, άξιος για το δεσποτισμό, τον κάνουμε και Πατριάρχη μας.

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

B'.

Ο ΜΠΡΑΤΜΗΣ

Οι πιώτεροι που άλλαξοπιστήσανε στους σκοτεινούς μας καιρούς, τζαμάν από φόβο να μη χάσουν το είναι τους, να μη ψηθόνε στη σούβλα! Άφησε τα κινδία. Έκείνα δεν έφταιγαν, αν άρχιζαν τη ζωή τους φοβιταίρικά λαγουδάκια και την τελειόνανε Γενίτσαροι φοβεροί, έφταιγαν οι γονιές τους, που δεν ήξεραν από ποιάν άκρη πίνανται το σπαθί. Μην τάκους αυτά που μάς τσαμπουνίζουν οι δασκάλοι για τη μαύρη τη Μοίρα που βύθισε το Έθνος σε μύρια βάσανα και μαρτύρια. Αυτά όμως τα λέμε άλλη φορά. Άς έρθουμε στο Μπρατμή.

Είνανε Ρωμιοί ο Μπρατμής, μα με τη βία αυτός δεν τούρκεψε. Και μήτε παιδομαζεμένος δεν είναν. Ηλία τον έλεγαν. Ο χαδεμένος ο γυιός ενός Προεστού. Πλούσιος ο πατέρας του. Ός κ' οι τούρκοι τονε φοβούνταν. Από κείνους τους Προεστούς που μιλούσαν τούρκικα, έτρωγαν και γλέντιζαν τούρκικα, μα φυλάγανε μερικά συστήματα καθάρια ρωμαϊκά.

Καλό μάς έκαμαν αυτοί οι Προεστοί. Έρχονταν ώρες που άνασηκώνανε λίγο το βάρος των άδερφιών τους, γλυτώνανε μερικούς από φάλαγγα, από φυλακή, ή κι από χειρότερα. Αγαπούσαν και να

* Η αρχή στην άριθ. 353.

λαγομαχούνε με τους αγάδες, τότε με τόναν «προνόμις» τους, τότε με τάλλα. Κ' έτσι διαφεντεύονταν και λαγομαχώντας, καταντούσανε σωστοί πατριώτες στα γερατειά τους.

Πήγε μια φορά ο Προεστός μας στην πύργα ενός Χασάν Άγιά, πήρε μαζί και τάγόρι του. Πρώτη φορά δεν είναν που τον έδλεπε ο Άγιάς τον Ηλία, μα φαίνεται πως ποτέ δεν τονε καλομάτιασε καθώς αυτή τη φορά, γιατί κι άρνι τους έσφαξε, και να τραγουδήση τον έβαλε τον Ηλία. Και τους τραγουδήσε ο Ηλίας. Πήγε να τρελλαθώ ο Άγιάς. «Μόνο ρωμιόπουλο μπορεί να βγή τόσο πρόσχαρο και ξυπνό», γύρισε κ' έλεγε το πατέρα του.

Τους προσόδισε ο Άγιάς ως τη θύρα του πύργου σάν έφουγαν.

Γυρίζοντας ο μικρός ν' άποχαιρέτησε την άφεντιά του καθώς ξεκινούσαν, κακή του μοίρα, κ' έπεσαν τα μάτια του στο καράσι του χαρμιού. Δε σκέπαζε όλο το παράθυρο το καράσι. Έμανε κατά το πλάγι άνοιγμα μεγαλούτσικα, κι απ' αυτό τάνοιγμα πρόβαλε πρότωπα που έλαμψε σάν τον ήλιο, και πάλι χάθηκε σάν την άστραπή.

Είναν ή Μελέκη, ή πανώρια μοναχαχόρη του Χασάν Άγιά.

Από την ώρα εκείνη ήρυχία δεν είχε ο Ηλίας. Σπυγμή να καθίση δεν μπορούσε στο σπίτι. Γύριζε από δω κι από καί, ως τον κάμπο κατέβαινε, κατά τον αγάδικο τον πύργο. Τι γύρευε, δεν τζερε μήτ' αυτός. Τους τάχους του πύργου να τρυπήση, στο χαρέμι να κρυφογλιστρήση δίχως μήτε σκλάβος να τονε δώ, σίης Μελέκης τα γόνατα να πέση και να ζητήση βοήθεια και σωτηριά, — είναν όνειρα γλυκά κ' ήσυχαστικά, μα όνειρα άνωφέλητα της αγάπης.

Έίχε ως τόσο κι ο Άγιάς τάν καθημέ του. Τον έτρωγε και κείνονα κρυφή συλλογή. Πως άίτός να γίνη, να πετάξη και να φέρη τάγόρι στην Όλυμπο! Θα καταντούσε τα ρωμιόπουλα μεγάλας Άγιάς μιάν ήμέρα. Για τον Άγιά αυτά δύσκαλα πράματα δεν είνανε. Μα ο Προεστός είχε δόντια, κ' ή δουλειά χρειάζονταν κοιά. Σοφίστηκε το λοιπόν ο Άγιάς να ζητήση τάγόρι νάρχεται και να τονε μαθαίνη ρωμαϊκά. Ηθελε να τα μάθη τα ρωμαϊκά, γιατί τους αγαπούσε τους Ρωμιούς. Το καλό τους ήθελε, κ' έπρεπε να καταλαβαίνη ο Άγιάς τα παράπονά τους.

στων κειρών.

αΔε θέλω να γυρίσω στεριές και θάλασσες και να μαζεύω βιός και πλούτη. Με φτάνει έμένα να καθομαι στην κορφή ενός βράχου και να σε σφιγγω στην άγκαλιά μου, μακροτηρώντας τη Μεσόγειο θάλασσα.»

— Σ' αγαπώ! Σ' αγαπώ! Δε φαντάζεσαι έσύ τί χάνεις περιφρυνώντας με. Δεν υπάρχει γλυκότερο πράμα από το κορμί της γυναίκας που αγαπάς. Νάσαι βράδι, να πηγαίνουμε μαζί σπίτι μας. Ν' άκουμπώ στο μπράτσο σου και να βαρύνω όλη άπάνω σου, για να σε νοιώθω πιο πολύ κοντά μου και πιο πολύ δικό μου. Και να καθίζουμε δίπλα στη φωτιά, στην κχμερά μας. Ν' άγγιζουμε τα χέρια μας, τα γόνατά μας, τα μάγουλά μας και να μη μιλούμε. Καμιά φορά μόνο να λίμε άπλά, άθιρόπινα λόγια: «Είνανε ώραία μέρα σήμερα.. Διάδασα το πρωτ ένα ωραίο ποίημα... Είδες τη δύση σήμερα;.. Πάμε περίπατο άπόψε που είναι φεγγάρι;»

Και θάμαστε εύτυχημένοι, Ορίστη. Όσο μπορούνε οι δύστυχοι άνθρωποι να είναι εύτυχημένοι.

Δεν ήξερε τί να κάμει, δεν ήξερε τί να πει, για να ξεχύσει τη χαρά της, ή δύστυχη Χρυσούλα. Δεν ήξερε πως να χαδέψει το κεφάλι του Ορέστη

αγάπη σου. Κιτρακυλώ λαδωμένη, κουρελιασμένη, σωρός από αίματα κι αγάπη — και μέσα στο κιτρακύλισμα και μέσα στο χαμό μου, νοιώθω μιάν άνεκλάλητη γλύκα. Θέ μου! Θέ μου! Θάθελα με λόγια άπλά, θάθελα με χωρίς λόγια να σου πώ την αγάπη μου. Μήτε το φεγγάρι, μήτε ή θάλασσα, μήτε τα λουλούδια μπορούνε να με γιάσουν. Σ' αγαπώ! Σ' αγαπώ! δεν ξέρεις! Όταν σε ιδώ τα γόνατά μου τρέμουν... Δεν ξέρω... Η αγάπη σου, σάν άνεμος ζεστός στο αίμα μου. Μούρχεται να χορέψω, μούρχεται να κυλιστώ μπροστά σου, ν' άγκαλιάσω τα γόνατά σου και ν' άρχίσω τα κλάματα και τα γέλοια και τα φιλά!

— Μα πως μιλείς έτσι, Χρυσούλα... Σώπα! Τι έχεις;

— Δεν ξέρω... Δεν ξέρω... Συχώρεσε με. Έγώ δεν ξέρω τίποτα... Σά μου πεις, ένα λόγο γλυκό, κιραμιλώ και δεν ξέρω τί λέω... Αγάπη μου!

Τόν άγκάλιαζε σφιχτά, σφιχτά και του φιλούσε τα χέρια. Και παλιά τραγούδια άπλοϊκά κι άναβλέμμακα θολωμένα από την εύτυχία που στενέουν τη ζωή ως το κατώφλι το χορταριασμένο του σπιτιού, ξυπνούσανε μέσα στον Ορέστη, ξεκινημένα από τα γαλανά βάθη των καλών, άγύρι-